

Punëtorja mbi Teknikat Efektive të Hulumtimit Ligjorë

Prishtinë, 2016

Botuar nga:

Instituti Gjyqësor i Kosovës (IGJK) dhe Projekti për reformë ligjore dhe administrative, GIZ

Autorë:

Christian Happe, Drejtor i Gjykates Lokale, Gjermani

Flakron Sylejmani, Këshilltar i lartë juridik, GIZ

Luljeta Hetimi, Udhëheqëse e Programit për Hulumtime dhe Publikime

Kontribues:

Në emër të IGJK-së:

Besim Morina, U.d. Drejtor i IGJK-së

Valon Jupa, Udhëheqës i Programit për Trajnime të Vazhdueshme

Të drejtat e autorit © 2016, Instituti Gjyqësor i Kosovës (IGJK) dhe Projekti për Reformë Ligjore dhe Administrative, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

Të gjitha të drejtat e janë të rezervuara. Instituti Gjyqësor i Kosovës (IGJK) dhe Projekti për Reformë Ligjore dhe Administrative, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, nuk pranojnë çfardo detyrimi sa i përket përmbajtjes së këtij manuali dhe nuk janë përgjegjëse për temat e trajtuara, korrektësinë, tërësinë ose cilësinë e informative të paraqitura në këtë manual.

Prandaj, kërkesat në lidhje me dëmin e shkaktuar për shkak të përdorimit të çfardo informate të dhënë, duke përfshirë çfardo informate e cila nuk është e plotë ose e saktë do të hedhen poshtë.

Ky material nuk mund të rishtypet, shumëzohet ose përcjellët në çfardo formë tjetër elektronike, mekanike, të fotokopjohet ose regjistrohet pa miratimin me shkrim të Insitutit Gjyësor të Kosovës dhe Projektit për Reformë Ligjore dhe Administrative, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. Nëse ndonjë pjesë apo shprehje individuale në tekst nuk është e ligjshme ose e saktë, përmbajtja ose vlefshmëria e pjesëve tjera mbetet e pandikuar nga ky fakt.

Publikimi i kësaj punëtorie është mundësuar nga Projekti për Reformë Ligjore dhe Administrative, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

Përmbajtja

Hyrje.....	5
Hulumtimi juridik - kur na duhet?.....	6
Hyrje në hulumtimin juridik	7
Burimet në dispozicion	7
Kategoritë e informatave	8
Cilësia e Resurseve	9
Hulumtimi i bazës së të dhënave - çka ka në dispozicion?	10
Hulumtimi i bazës së të dhënave – si funksionon?	11
Opsionet e kërkimit - dallimet në bazat e të dhënave	11
Operatorët logjikë	12
Teknikat e kërkimit në përgjithësi	13
Strategjitë e përgjithshme të kërkimit	14
Hulumtimi standard në Gjermani	15
Resurset në Kosovë	16
Instituti Gjyqësor i Kosovës	17
Hyrje në përmbledhjet e komenteve të GIZ-së	18
Argumentimi ligjor	18
Agrumentimi juridik – interpretimi i ligjeve	19
Argumentimi ligjor – analogji	19
Debat ligjor	20
Rregullat e citimit	21
Si të mësohet hulumtimi?	23
Organogrami	25

BAZA E TË DHËNAVE TË AKTGJYKIMEVE TË VESTFALISË VERIORE	
TË RAJNIT (VFVR)	27
VFVR - PASQYRË E PËRGJITHSHME	28
VFVR - PASQYRË E PËRGJITHSHME II - KUSHTET E PËRDORIMIT	29
VFVR PASQYRË E PËRGJITHSHME III - QËLLIMET	29
VFVR PASQYRË E PËRGJITHSHME IV - ORGANIZIMI	30
SKEMA E ORGANIZIMIT E VFVR-së	31
ORGANIZIMI BRENDA NJË GJYKATE TË VEÇANTË	32
KONTRATAT ME KOMPANITË PUBLIKUESE	33
NGA AKTGJYKIMI DERI TE PUBLIKIMI - GJYKATA	34
NGA AKTGJYKIMI DERI TE PUBLIKIMI - VFVR	35
HISTORIKU LIGJOR - BVerwGE 104, 105	36
HISTORIKU LIGJOR II	37
QASJA NË BAZËN E TË DHËNAVE - EKRANI I KËRKIMIT	38

Hyrje

Hulumtimi juridik - kur na duhet?

- **Rasti i rregullt**

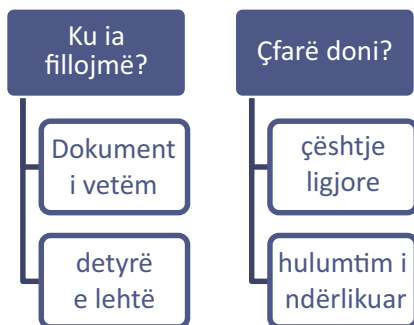
- Lexojeni lëndën
- Merrni shënime (shoshitni idetë, faktet)
- Zgjidhni çështjet ligjore vetëm me ligj
- Identifikoni çështjet ligjore të rëndësishme



Hulumtimi

MOS HUMBISNI NË HULUMTIM!!

Hyrje në hulumtimin juridik



Burimet në dispozicion



Kategoritë e informatave

- **Informatat parësore**

- Ligjet, direktivat, vendimet gjyqësore

- **Informatat dytësore**

- Librat shkencorë dhe përmbledhjet e komenteve
- Informatat tretësore
- Informatat ligjore praktike
(regjistri i tokave, regjistri komercial)

- **Dokumentet private**

- Kontratat, testamentet, pasqyrat financiare

- **Informatat e përgjithshme**

- Kamatat, mendimet e ekspertëve, informatat mjekësore

- **Informatat praktike**

- Institucionet private dhe publike, adresat, etj., hartat

Cilësia e Resurseve

- **Burimi i informatave**

- Burim publik p.sh gjykata ose parlamenti

- **Autori i materialit**

- Gjyqtar apo profesor universiteti i mirënjohur

- **Cilësia e të dhënave dhe fjalët kryesore**

- **Citimi i burimeve -**

hiperlinkat në informatatat e mëtejme

Hulumtimi i bazës së të dhënave - çka ka në dispozicion?

- **Burimet pa pagesë**
 - **Google është hapi i parë ?**
 - **Motorët e hulumtimit juridik**
 - **Gjykatat, parlamenti, ministritë, universitetet**
- **Uebfaqet me abonim**
(Juris, Beck-Online, WestLaw UK)
- **Ligjet**
- **Vendimet gjyqësore**
- **Përmbledhjet e komenteve**

Hulumtimi i bazës së të dhënave – si funksionon?

- Kërkimi i tekstit të plotë
- Indeksi i fjalëve kryesore
- Kërkimi Boolean (shih më vonë)
- Ju i shihni të dhënat me syzet e administratorit

Opsionet e kërkimit - dallimet në bazat e të dhënave

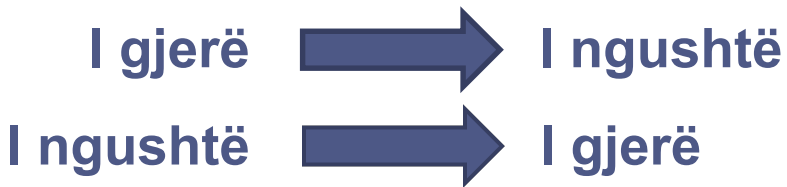
- Filterët në dispozicion
 - Rezultatet e ndara sipas relevancës
 - Fjalët e kërkimit të shënuara në tekst
 - Kërkimi mund të ruhet
 - Mundësitë e eksportimit
-
- Ruajini dhe shtypni dokumentet
 - Dërgoni dokumentet me email

Operatorët logjikë / Boolean

Operatori	Simboli	Shpjegim
DHE	+	Të dyja fjalët kryesore duhet të jenë në tekst
OSE	Hapësirë ose presje	Cilado fjalë kryesore është në tekst
JO	-	Fjala kryesore, por jo termi tjetër („dëmet“ JO „arkitekti“)
AFËR	~	Fjalët kryesore duhet të qëndrojnë pranë njëra tjetrës

Teknikat e kërkimit në përgjithësi

- Me rëndësi
- Drejtshkimi, shkurtesat, fjalët kryesore
- Kërkimi sistematik – kërkimi sipas fjalëve kryesore
- Termat e kërkimit



- Kërkimi përmes shoshitjes së ideve

Strategjitë e përgjithshme të kërkimit

	Skema piramidale	Kërkimet paralele	Kërkimi sipas rastit
Përshkrimi	Filloni me një burim dhe ndiqni referencat dhe referencat e tyre	Përdorni burime të ndryshme dhe ndiqeni tërësinë e ndërlidhur të tyre	Kërkoni në internet, shëtitni nëpër librari
Përparësitë	Mënyrë efektive për ta gjetur materialin më relevant	Pasqyrë e shpejtë dhe e përgjithshme	Mundësi nëse nuk keni ndonjë ide nga t'ia filloni
Dobësitë	Rezultatet varen nga cilësia e burimit të parë	Me gjasë shumë informata	Merr shumë kohë, rezultatet nuk janë shumë të besueshme

Hulumtimi standard në Gjermani

1. Lexojeni lëndën – lexojeni ligjin

2. Përmbledhja e komenteve për legjislacionin

- Ndiqni referencat relevante

3. Hulumtimi i bazës së të dhënave

- Juris – bazë e të dhënave e qeverisë me abonim
- Beck-Online – ueb faqe me abonim e Publisher-it
- NRWE – bazë e të dhënave e brendshme e shtetit

4. Përdorni vendimet gjyqësore, nenet, librat elektronikë, përmbledhjet e komenteve elektronike

5. Diskutimi me kolegët

Hulumtimi standard në Gjermani



Resurset në Kosovë

- Çka ka?
 - Legjislacion
 - Vendimet gjyqësore
 - Përmbledhjet e komenteve
 - Librat shkollorë

Instituti Gjyqësor i Kosovës



Last Update: 25 Jan / 2016

[SiteMap](#)
[Contact](#)
[Webmail](#)

[Shqip](#)
[English](#)
[Srpaki](#)

[Home](#) [About Us](#) [Organizational Structure](#) [Training Programs](#) [Publications](#) [News and Activities](#) [Vacancies and Notices](#) [Gallery](#)

ABOUT LIBRARY

LIBRARY CATALOGUE

E-BIBLIOTEKA

ELECTRONIC DATA BASES

About Library



The KJI Library's mission is to provide comprehensive resources and services in support of the research, training, and learning needs of the KJI beneficiaries in harmony with the highest international standards.

Contact information:
Str. "Muharrem Fejza" n.n. – Pristina
Kosovo Judicial Institute, 3rd floor

17

Hyrje në përmbledhjet e komenteve të GLZ-së

- Cilat janë temat?
- Çka është e dobishme?
- Si t'i përdorni ato?

Argumentimi ligjor

Teza / supozimi	Argumenti
Nuk ka arsyetim	Arsyeja për supozim

- Vet citimi nuk është argument
Mendimi i një gjykate apo autori tjetër

Agrumentimi juridik – interpretimi i ligjeve

- 1. Formulimi**
- 2. Historia e ligjit**
- 3. Qasja sistematike**
- 3. Domethënia / kuptimi i ligjit**

**Po ashtu: Shqyrtimi i Kushtetutës
dhe i së drejtës së BE-së**

Argumentimi ligjor – analogji

- 1. Zbrazëtira në ligj**
- 2. Situata e krahasueshme**
- 3. Arsyetimi analog**

Debat ligjor

Hyrje në problemin dhe relevancën e lëndës

- 1. Mendimi A me arsyetim dhe citime**
- 2. Mendimi B me arsyetim dhe citime**
- 3. Deklarata/ përfundimi dhe arsyetimi**

„Mendimi B është më bindës, sepse...

Rregullat e citimit

- **Arsyet për citim**

- Kushdo që e thekson një tezë të dikujt tjetër në fushën ligjore duhet ta citojë atë
- Palët duhet të jenë në gjendje t'i përmbahen arsyetimit të gjykatës

- **Burimi i citueshëm**

- Duhet të publikohet
- Qasje e përhershme / e qëndrueshme

- **Ueb faqet mund të citohen**

- Adresa dhe data
- Problem: qasja e përhershme

Rregullat e citimit

- **Citimet e fjalëpërfjalshme „...“**
- **Aktgjykimet:**
 - BGH, Aktgjykimi i datës 5.12.2014, [numri i shkresës], BGHZ ose NJW, [faqe] ose Juris
- **Përmbledhjet e komenteve**
 - Palandt/[autor], BGB, 75, edicioni i vitit 2016, paragrafi 812, Nr. 10
 - Problem: Qasja e përhershme
- **Titulli i ligjeve:**
 - Shpesh shumë i gjatë
 - Shkurtesat e zakonshme
 - P: Shkurtesat ndryshojnë

Si të mësohet hulumtimi?

1. Hyrje në motorët e kërkimit

2. Shpjegoni „syzat e administratorit“

3. Qasja konstruktiviste (të mësuarit duke bërë)

- Sillni lëndët
- Pjesëmarrësit e bëjnë hulumtimin vet
- Diskutoni rezultatet (e ndryshme)

Organogrami

faqe 25



**BAZA E TË DHËNAVE
TË AKTGJYKIMEVE TË VESTFALISË
VERIORE TË RAJNIT (VFVR)**

VFVR - PASQYRË E PËRGJITHSHME

- Baza më e madhe e të dhënave federale në Gjermani - 90.000 kërkesa në minutë.
- Aktgjykimet e 206 gjykatave
- Mbi 134.000 aktgjykime aktualisht
- 10.000 vendime të reja në vit
- Teksti i plotë
- Aktgjykimet e anonimizuara

VFVR - PASQYRË E PËRGJITHSHME II - KUSHTET E PËRDORIMIT

- Qasje e lirë për përdoruesit privatë
- Përdoruesit komercialë:
- Përdorim i vogël: i lirë, interesim publik: pa pagesë
- Përdoruesit profesionalë: kontratë për dorëzim

VFVR PASQYRË E PËRGJITHSHME III - QËLLIMET

- Optimizimi i publikimit të aktgjykimeve
- Përmirësimi i qasjes në informata për gjyqtarët, prokurorët dhe zyrtarët e shkrimores, por edhe për avokatët dhe personat privatë.
- Asistenca në rast të kërkesave për t'i bartur aktgjykimet (34.000 kërkesa në vit)
- Lidhja me deklaratat për shtyp
- Furnizimi i kompanive publikuese „quid pro quo“

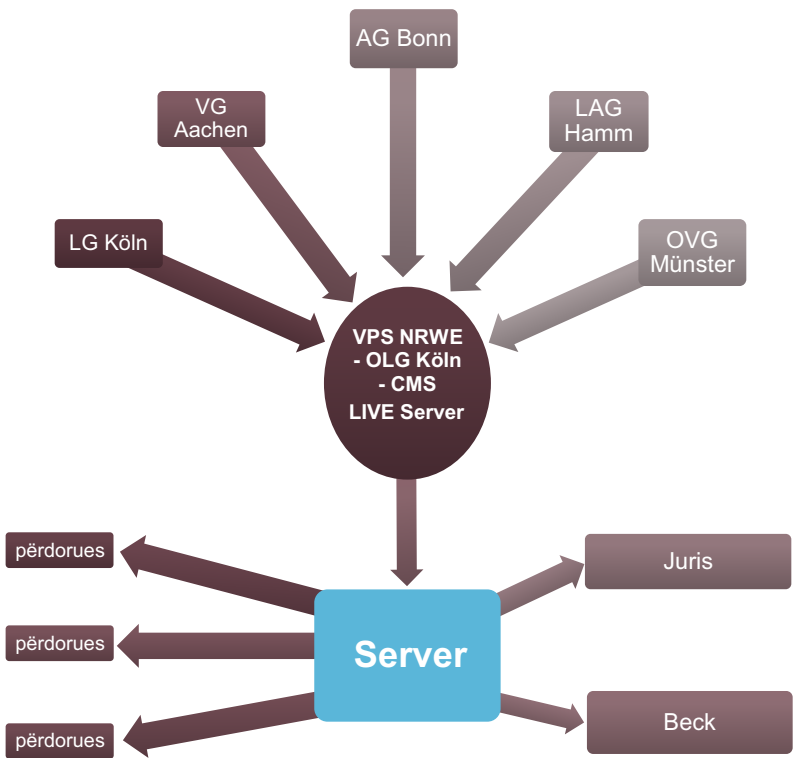
VFVR PASQYRË E PËRGJITHSHME

IV - ORGANIZIMI

„ ORGANIZIMI I DECENTRALIZUAR DHE AUTOMATIZUAR “

- Vetëm 5 punonjës në zyrën kryesore
- Punë qenësore bëhet nga një gjykatë e veçantë
- Mjete të automatizuara për anonimizimin e aktgjytimeve, ngarkimin e aktgjytimeve dhe bartjen tek kompanitë publikuese
- Video kurs me udhëzime

SKEMA E ORGANIZIMIT E VFVR-së



ORGANIZIMI BRENDË NJË GJYKATË TË VEÇANTË

I CENTRALIZUAR APO I DECENTRALIZUAR?

- I decentralizuar: çdo asistent i shërbimit duhet t'i ngarkojë vendimet e gjyqtarit të tij/të saj
 - Problem: nevojiten udhëzime
- I centralizuar: çdo gjykatë e ka një divizion të veçantë për t'i ngarkuar vendimet e të gjithë anëtarëve të gjykatës
 - Përparësi: udhëzime duhet t'u ofrohen vetëm disa asistentëve

KONTRATAT ME KOMPANITË PUBLIKUESE

- Kompanive publikuese gjermane u dërgohen vendimet automatikisht sipas kontratave:
- Juris GmbH
- C.H. Beck
- WoltersKluwer (vormals LexisNexis)
- Haufe Verlag
- Pastaj ato e lejojnë përdorimin e bazave të të dhënave të tyre.

NGA AKTGJYKIMI DERI TE PUBLIKIMI - GJYKATA

- **Aktgjykimi – prodhohet nga Word apo TSJ (text system justice)**
- **Gjyqtari vendos nëse aktgjykimi duhet të publikohet**
- **Asistenti i shërbimit e merr dokumentin (.doc) dhe e anonimizon me mjetin përkatës (word macro – e krijuar nga kompania publikuese)**
- **Asistenti i shërbimit kontroll manualisht nëse gjithçka është anonimizuar si duhet**
- **Asistenti i shërbimit e ngarkon dokumentin e anonimizuar (.doc) në VFVR përmes mjetit të rrjet NRWEb (detajet më vonë)**

NGA AKTGJYKIMI DERI TE PUBLIKIMI - VFVR

- **Sistemi i VFVR-së e konverton automatikisht .doc në.xml**
- **Sistemi i VFVR-së i gjeneron të dhënat hyrëse në sistemin e menaxhimit të përmbajtjes**
- **Sistemi i VFVR-së automatikisht e publikon aktgjykimin në internet (qasje për të gjithë) dhe intranet (qasje vetëm për nëpunësit e gjyqësorit)**
- **Sistemi i VFVR-së automatikisht i transmeton dokumentet tek kompanitë publikuese në formate të veçanta xml. për shkak të kërkesave të kompanisë**

HISTORIKU LIGJOR - BVerwGE 104, 105

KËRKESAT E GJYKATËS FEDERALE ADMINISTRATIVE:

- „Publikimi i aktgjykimeve është esencial për funksionimin e çdo gjykate të veçantë“
- Në rast të interesit publik: çdo aktgjykim duhet të publikohet
- Përgjegjëse për vendimin për publikim: çdo gjykatë e veçantë
- Trajtimi i barabartë i kompanive publikuese – kushtet e njëjta
- Vendimet duhet të anonimizohen para publikimit
- Aktgjykimi nuk ka nevojë të redaktohet

HISTORIKU LIGJOR II

Urdhri i Ministrisë së Drejtësisë

**„Në rast të interesit publik: çdo aktgjykim
duhet të publikohet
në VFVR nga gjykata përkatëse“**

Urdhri JM i datës 14.5.2003, 1544-JK.17

QASJA NË BAZËN E TË DHËNAVE - EKRANI I KËRKIMIT

Gericht:	Alle Gerichtsarten	gjykata
Gerichtsbarkeit:	Alle Gerichtsbarkeiten	lloji i kompetencës
Gerichtsort:	Alle Gerichtsorte	vendi i gjykatës
Entscheidungsart:	Alle Entscheidungsarten	lloji i vendimit
Aktenzeichen:		referenca e lëndës
Entscheidungsdatum:		data e vendimit
Von - Bis:		
Suche im Volltext:		kërkimi i tekstit të plotë
	☐ exakte Wortsuche ☒ Wortstammsuche ☐ abgeleitete Suche	
Schlagwörter:		
Ergebnisse pro Seite:	10	
Ergebnisse sortiert nach:	Relevanz	të ndara sipas
	Suchen Hilfe	
	Neue Suche	

